

Jak się mają uchodźcy na Litwie

Światowy Dzień Uchodźcy upamiętnia odwagę i siłę uchodźców na całym świecie

Fot. EPA-ELTA

Dziś, 20 czerwca, na świecie obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Uchodźcy. Ustanowiło go ONZ, by uczcić odwagę i siłę uchodźców na całym świecie.

– Zgodnie z porozumieniem Unii Europejskiej, Litwa zgodziła się przyjąć 1 105 uchodźców, ale przyjęła około 500, z których 80 procent opuściło nasz kraj, gdyż Litwa nie była ich ostatecznym celem. Wszyscy uchodźcy, któ-

rych przyjęliśmy zgodnie z systemem kwot, deklarowali, że chcą wyjechać do krajów skandynawskich lub Niemiec. Główną motywacją była dla nich rodzina mieszkająca w tych państwach. Nie ukrywajmy jednak, że pieniądze też są ważne – powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” Mindaugas Puidokas ze Związku Chłopów i Zielonych, członek sejmowej Komisji ds. migracji.

Str. 4

Serce mundialu

Str. 8

Nadciśnienie tętnicze – objawy przewlekłej choroby

Str. 10

Hiszpania nową mekką dla imigrantów

Str. 12

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

KURIER WILEŃSKI

Środa

Czerwiec 2018

20

Imieniny: *Adalberta, Bogny, Bratomira, Franciszka, Hektora, Rafała, Jana Chrzyciela, Michała, Rafaela i Tomasza*

TRZY PYTANIA DO...

...**Viktora Karpavičiusa**, pracownika warsztatu samochodowego firmy Klion

1. Zbliża się czas urlopów. Jak należy przygotować samochód do wakacyjnego wyjazdu?

Na pewno, przed wybraniem się w drogę warto zrobić przegląd samochodu, by uniknąć potencjalnych, przykrych niespodzianek. Warto sprawdzić opony, olej i hamulce, stan zawieszenia. Dla komfortu w czasie podróży ważna jest również dobrze działająca klimatyzacja. Koszty takiego przeglądu w warsztacie nie są wielkie, a wykonanie koniecznych napraw przed wyjazdem może zaoszczędzić nam wiele czasu na urlopie. Warto również sprawdzić, czy mamy w pełni wyposażoną apteczkę, kamizelkę odblaskową, trójkąt ostrzegawczy, gaśnicę czy linkę holowniczą (na wszelki wypadek)...

2. O czym jeszcze powinniśmy pamiętać?

Oczywiście, trzeba przejrzeć wszystkie dokumenty, sprawdzić, czy nie kończy się nam ubezpieczenie czy przegląd techniczny, datę ważności prawa jazdy. Przy zagranicznych wyjazdach warto szczególnie zwrócić uwagę na ubezpieczenie AC. Firmy proponują różne oferty, niektóre ważne są tylko w krajach Unii Europejskiej, inne np. w Europie geograficznej.

3. Co radziłby Pan osobom, które w czasie wakacji zamierzają przejechać samochodem kilka tysięcy kilometrów?

Taka podróż jest dla każdego samochodu bardzo dużym obciążeniem. Jeżeli zamierzamy przejechać kilka tysięcy kilometrów, warto wziąć pod uwagę wypożyczenie auta. Według mnie jest to bardzo dobry pomysł. W praktyce, często okazuje się, że może być nawet tańszym wariantem. Po tak długiej podróży, samochód często wymaga poważnych napraw, zwłaszcza, jeśli podróżowaliśmy po nie najlepszych drogach. Koszty naprawy własnego samochodu po urlopie mogą być znacznie wyższe niż wynajem.

Rozmawiała **Ilona Lewandowska**

Nowe ławki i ścieżka rowerowa dla mieszkańców Wilna

W ostatnich dniach na wileńskiej starówce zaszło kilka pozytywnych zmian: rowerzystom wydzielono więcej miejsca przy ul. Rūdninkū (Rudnickiej), przy ul. Vokiečių (Niemieckiej) natomiast ustawiono wygodne dębowe ławki z oparciami.

Miłośnicy rowerów będą mogli teraz poruszać się ul. Rūdninkū bardziej komfortowo – na jezdni wydzielono i oznakowano osobny pas dla nich (mogą teraz jechać również „pod prąd” tą jednokierunkową ulicą). Kierowcy powinni uważać – prędkość w tym miejscu została ograniczona do 20 kilometrów na godzinę. Ścieżka rowerowa przy ul. Rūdninkū jest wygodnym połączeniem między Ratuszem a targowiskiem „Pod Halą” i ulicą Pylimo. Dotychczas rowerzyści poruszali się tu

chodnikiem, gdzie oznakowany był dla nich specjalny pas. Teraz zaś będą mogli jechać ulicą w dwóch kierunkach – w kierunku ul. Pylimo z potokiem samochodów oraz w kierunku Ratusza niejako „pod prąd”. W tym roku stołeczny samorząd planuje budowę i uporządkowanie około 30 km ścieżek rowerowych, tj. trzykrotnie więcej niż w roku ubiegłym oraz ustawienie 1,5 tys. stojaków rowerowych. Wartość tegorocznych inwestycji w poprawę infrastruktury dla cyklistów i części ścieżek dla pieszych to ponad 4 mln euro.

Przy ul. Vokiečių z kolei ustawiono nowe wygodne ławki dębowe z oparciem. W tym roku w całym mieście ustawionych zostanie około 300 nowych miejsc do siedzenia.

wilnoteka.lt

APEL O POMOC!

W piątek, 1 czerwca, w godzinach popołudniowych spalił się dwurodzinny dom we wsi Pakiena (rejon wileński, starostwo kowalcuckie). Rodzina składająca się z 6 osób (dziadkowie oraz małżeństwo z dwojgiem dzieci) ucierpiała po raz kolejny

z powodu nieostrożności sąsiada. To, co nie pochłonął ogień, zostało zalane wodą i zniszczyło się. Wszyscy ludzie dobrej woli proszeni są o udzielenie wsparcia finansowego pogorzelncom. Zebrane ofiary będą przeznaczone na likwidację skutków pożaru.

Numer konta oraz szczegółowej informacji można zasięgnąć pod numerem telefonu: +370 676 96510 Irena Żukowska.

Wszystkim ofiarodawcom serdeczne podziękowania.

KURIER WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44

DZIENNIK NALEŻY
DO EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH MNIEJSZOŚCI
NARODOWYCH

POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE

Redaktor naczelny: Robert Mickiewicz [tel. 260 84 44, redaktor@kurierwilenski.lt]. **Zastępca red. nacz.:** Aleksander Borowik [info@kurierwilenski.lt, tel. 260 84 46] **Sekretarz redakcji:** Lucja Stankevičiūtė [tel. 260 84 47, sekret@kurierwilenski.lt] **Dziennikarze:** Honorata Adamowicz, Justyna Giedrojć, Ilona Lewandowska, Brygita Łapszewicz, Anna Pieszko, Marian Paluszkiwicz — fotoreporter **Współpracownicy:** Helena Gładkowska, Witold Janczys, Jadwiga Podmostko, Alina Sobolewska, Krzysztof Subocz, Julitta Tryk **Dział Promocji:** Andrzej Podworski — prenumerata [tel. 212 30 40, kolport@kurierwilenski.lt], Jolanta Balkiewicz — reklama [tel. 260 84 44, reklama@kurierwilenski.lt]. **Wydawca:** VšĮ „Kurier Wilenski” **Druk:** VšĮ „Vilnijos žodis” **Nakład:** 3000 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. **Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbliżone z opinią redakcji.**

Redaktor dyżurny: Alicja Klonowska

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą

Sądy wileńskie po raz kolejny rozpatrują sprawy w kwestii „w” w nazwiskach

Sąd Dzielnicowy miasta Wilna przyjął orzeczenie w sprawie zapisu nazwiska trzeciego dziecka rodziny Wardyn. Sąd po ocenie treści norm prawnych, regulujących nazwiska obywateli Republiki Litewskiej w dokumentach urzędowych, konstatuje, iż obowiązujące przepisy prawne nie przewidują jeszcze możliwości dokonywania wpisów w aktach stanu cywilnego wykorzystując znaki, których nie ma w alfabecie jęz. litewskiego. Natomiast Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej we wcześniejszych wyrokach podkreślał, że zapis różnych form nazwisk może przynieść małżonkom poważne niedogodności zarówno w życiu zawodowym, jak i prywatnym.

W niniejszej sprawie z pisemnych dowodów wynika, że nazwiska Wnioskodawców i ich dwojgi starszych dzieci są jednakowe – „Wardyn”, a nazwisko trzeciego i najmłodszego dziecka jest zapisane jako „Vardyn”. Oczywiście jest, że sytuacja, w której nazwisko dziecka różni się od pozostałych czterech członków rodziny, stwarza poważne administracyjne i osobiste niedogodności wszystkim członkom rodziny, ponieważ Wnioskodawcy są stale zobowiązani do podjęcia dodatkowych działań w celu udowodnienia, że najmłodszy syn jest ich dzieckiem (w celu uzyskania usług publicznych, swobodnego przemieszczania się po krajach

Unii Europejskiej itp.). Taka sytuacja, w której prawa naturalne obywateli są w nieuzasadniony sposób ograniczane/obciążane, jest sprzeczna z zarówno z prawem nietykalności życia prywatnego i rodzinnego osoby, jak również jest naruszeniem prawa do wyboru nazwiska osoby.

Sąd, po ocenie wszystkich okoliczności istotnych dla sprawy zobowiązał Urząd Stanu Cywilnego (USC) do zastąpienia nazwiska dziecka Wnioskodawcy z „Vardyn” na „Wardyn” oraz do wydania nowego aktu urodzenia.

Pomocnik adwokata Ewelina Dobrowolska, która już 6 lat reprezentuje Wnioskodawców w sądzie w sprawie oryginalnego zapisu nazwiska, podkreśla, że liczba analogicznych spraw nie maleje. W 2017 r. 3491 obywateli Republiki Litewskiej zawarło związek małżeński z obywatelami innych krajów, to znaczy, iż 16 proc. zawartych małżeństw jest mieszanych. Niektóre rodziny oraz ich dzieci dotyka problem oryginalnego zapisu nazwiska. Pomimo faktu, że w Sejmie są zarejestrowane projekty ustawy, żaden z projektów nie został dotychczas rozpatrzony, i żaden z projektów nie ma na celu rozwiązania wszystkich problematycznych aspektów oryginalnej pisowni. Europejska Fundacja Praw Człowieka, oferująca nieodpłatną pomoc prawną w tej dziedzinie, liczy już ponad 30 wygranych spraw.

EFHR

Europejska Fundacja Praw Człowieka liczy już ponad 30 wygranych spraw **Fot. archiwum**

PULS KURIERA

ZDJĘCIE DNIA

Żołnierze armii Stanów Zjednoczonych i Korei Południowej biorą udział w ćwiczeniach obronnych w Korei **Fot. archiwum**

KOMENTARZ DNIA

A może jednak bez sądu?

Rodzina Wardynów ma powód do radości – Sąd Dzielnicowy Miasta Wilna przyjął orzeczenie, że ich trzecie dziecko może nazywać się Wardyn, tak jak reszta rodziny, a nie Vardyn, jak dotychczas. Po 6 latach walki cała rodzina będzie więc wreszcie nazywać się tak samo. Europejska Fundacja Praw Człowieka wygrała już 30 podobnych spraw. Sprawy związane z zapisem imion i nazwisk na Litwie nieraz rozpatrywał również Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Czy jednak litewskie państwo potrzebuje koniecznie pośrednictwa sądów, by dogadać się ze swoimi obywatelami?

Rządzący Litwą co jakiś czas deklarują, że będzie zgoda na oryginalny zapis. Jeśli nie całkiem oryginalny, to choćby na 3 litery... Jeśli nie na pierwszej, to na kolejnej stronie paszportu...

Mija jednak kolejny rok i rozwiązań prawnych nadal nie ma. A problemów przybywa, bo przybywa mieszanych małżeństw. Pomimo że trudno mieć wątpliwości co do tego, że zapis różnych form nazwiska stwarza wiele problemów w życiu zawodowym i prywatnym, prawo się nie zmienia.

Kto na tej sytuacji traci? Wydaje się, że najbardziej relacja między państwem a jego obywatelem. Jest to widoczne zwłaszcza, gdy dotyczy dzieci, które dorastają obserwując, jak ich rodzice procesują się latami o prawo do nazwiska. Jakie państwo poznają w ten sposób? Takie, które stoi na straży ich praw czy też takie, któremu nie można zaufać? Niestety, w budowaniu dobrych relacji sąd nie jest najlepszym pośrednikiem. Może więc najwyższy już czas z tego pośrednictwa zrezygnować?

Iona Lewandowska

CYTAT DNIA

„Mieszkający w Irlandii Litwini są bardzo czekani. Ta wspólnota ma wkład nie tylko w życie gospodarcze, ale również kulturowe” – powiedział dziennikarzom prezydent Irlandii Michael D. Higgins, który przybył z oficjalną wizytą na Litwę.

Jak się mają uchodźcy na Litwie

ze str. 1 »

Państwa Grupy Wyszehradzkiej w tym Polska są przeciwne wobec propozycji Komisji Europejskiej dotyczącej rozlokowania uchodźców napływających do Europy.

– Nie zgadzam się z propozycją Komisji Europejskiej dotyczącej rozlokowania uchodźców napływających do Europy. Właśnie w tej sytuacji podtrzymuję decyzje państw Grupy Wyszehradzkiej. Nie w ten sposób trzeba rozwiązywać problemy uchodźców. Unia Europejska zrozumiała, że zrobiła poważne błędy związane z kryzysem migracyjnym. Do Europy przybyli nie ci ludzie, którzy naprawdę potrzebowali pomocy. Przybyli ci, którzy mieli pieniądze. Natomiast ci, którzy stracili wszystko, nie mieli za co opuścić kraju nękanego wojną i nadal tam są. Więc powstaje pytanie – kto przybył? Ekonomiczni emigranci, ci, którzy szukają lepszego, lepszego życia? Nie strzegąc za mocno wewnętrznych granic państw Unii Europejskiej, zachęciliśmy do nielegalnej migracji – zaznaczył Mindaugas Puidokas.

Uchodźca to osoba, która zmuszona została do opuszczenia terenu, na którym mieszkała ze względu na zagrożenie życia, zdrowia bądź wolności, najczęściej sytuacja ta związana jest z walkami zbrojnymi, klęskami żywiołowymi, prześladowaniami religijnymi bądź z powodu rasy, lub przekonań politycznych. Według Konwencji Genewskiej z 1951 roku uchodźcą jest osoba, która przebywa poza krajem swego pochodzenia i posiada uzasadnioną obawę przed prześladowaniem w tym kraju ze względu na rasę, religię, narodowość, poglądy polityczne lub przynależność do określonej grupy społecznej.

– Do Europy przybyło wielu ludzi, których tożsamość do dzisiaj nie jest wiadoma, a niektórzy są związani z kartelami, ter-

20 czerwca przypada Dzień Uchodźców Afrykańskich Fot. EPA-ELTA

rorystami samobójcami. Z tego powodu państwa członkowskie dzisiaj czują się zagrożone. Na przykład Niemcy, którzy bardzo pozytywnie oceniali decyzję rozlokowania uchodźców w Europie, dzisiaj są zupełnie innego zdania. Niedawno Włochy też oznajmiły, że już nie będą przyjmować łodzi z migrantami – podkreślił polityk.

Światowy Dzień Uchodźcy to coroczne święto obchodzone na świecie 20 czerwca, ustanowione przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 4 grudnia 2000 roku. Upamiętnia odwagę i siłę uchodźców na całym świecie. Zarówno data obchodów, jak i data ustanowienia, nie są przypadkowe. W 2001 roku na świecie przypadała 50. rocznica uchwalenia Konwencji na temat

Statusu Uchodźców. Natomiast 20 czerwca przypada Dzień Uchodźców Afrykańskich. Od 2001 roku dzień ten obchodzony jest jako Światowy Dzień Uchodźcy.

– Najlepszą pomocą byłoby to, żeby pomagać uchodźcom w ościennych państwach, w obozach dla uchodźców, gdzie trwa wojna, a nie zabierać ich do siebie. W tym przypadku Litwa mogłaby pomóc finansowo, poprzez lekarzy, osoby, które mogłyby polepszyć im tam warunki do życia. Po zakończeniu wojny, uchodźcy bez większych przeszkód mogliby wrócić do domów. Natomiast, gdyby byli gdzieś w Europie, to proces powrotu do kraju byłby skomplikowany. Jeżeli nadal będzie odbywało się rozlokowanie

uchodźców w Europie, to Europa z powodu różnych kultur i religii zmieni swoje oblicze i myślę, że nie w lepszą stronę. Powstałoby jeszcze więcej konfliktów wśród społeczeństwa. To nie jest nasza wina, że nie przyjęliśmy 1 105 uchodźców, jak deklarowaliśmy. Do nas nikt nie chciał jechać, a jeśli już ktoś decydował się, to na bardzo krótko. Za to Litwa i Polska pomogła innemu państwu, które także ucierpiało przez wojnę, Ukrainie – uważa Mindaugas Puidokas.

– 15 grudnia 2015 roku na Litwę przybyła pierwsza rodzina Irakijczyków, która miała zapewnione doskonale warunki do życia – powiedziała „Kurierowi Wileńskiemu” Evelina Gudzinskaitė, szefowa departamentu migracji.

Europoseł Petras Auštrevičius na czas nieokreślony udostępnił pół swego domu w Czarnym Borze dla rodziny uchodźców. Irakijczycy to 36-letni Yasser Alany i 23-letnia Hamsa Alduri z dwojgiem dzieci, 6-letnią córką Menną i rocznym synem Karamem. Po krótkim pobycie na Litwie wyjechali za granicę, prawdopodobnie do krajów skandynawskich. Rodzina Irakijczyków straciła prawo do tymczasowego pobytu w naszym kraju, ponieważ nie wróciła na Litwę w czas. □

Honorata Adamowicz

Uchodźca to osoba, która zmuszona została do opuszczenia terenu, na którym mieszkała ze względu na zagrożenie życia, zdrowia, bądź wolności Fot. EPA-ELTA

Wstęp do lasów ograniczono w 17 samorządach Litwy

W tym roku wybuchło już ponad 140 pożarów leśnych, podczas gdy w tym samym okresie ubiegłego roku odnotowano ich 60. Z powodu wywołanego przez suszę wysokiego zagrożenia pożarowego został zabroniony lub ograniczony wstęp do lasów w 17 samorządach Litwy – poinformowało Nadleśnictwo Państwowe.

Obecnie, największe zagrożenie pożarami występuje w okolicach Olity, Elektrenów, Koszedar, Kalwarii, Kozłowej Rudy, Kupiszek, Łódziejów, Mariampola, Prenów, Rakiszek, Solecznik, Taurogów, Wareny, Trok, Wyłkowyszek oraz rejonu wileńskiego.

Mieszkańcy są proszeni o unikanie zalesionych miejsc w tych regionach. Przy głównych wjazdach do lasów zostały już umieszczone odpowiednie znaki informujące o zakazie wstępu. Złamanie zakazu grozi grzywną w wysokości 50 euro. Został także wzmocniony monitoring obszarów zalesionych.

W wydanym w poniedziałek oświadczeniu Nadleśnictwo Państwowe informuje, że za ponad 90 procent pożarów leśnych odpowiedzialny jest sam człowiek. Ogień w tym roku zniszczył już ponad 120 hektarów lasów i ściółki i jedynie 10 procent pożarów została wywołana wyłącznie poprzez zjawiska przyrody, na przykład piorun. Czasem winowajcami pożarów stają się też zwierzęta. W końcu ubiegłego tygodnia, w miasteczku Pervalka, na Mierzei Kurońskiej niewielki pożar spowodowała lisica, która weszła na linie wysokiego napięcia, wywołując zwarcie.

„Teraz powinniśmy zachowywać szczególną czujność. W ciągu pierwszych pięciu miesięcy tego roku zarejestrowano aż 142 pożary leśne, to jest o 8 więcej niż w ciągu całego ubie-

głego roku. Za 9 z 10 pożarów w lasach odpowiedzialny jest człowiek. Zazwyczaj takiego typu nieszczęście powodowane jest nieumyślnie, na przykład poprzez palenie trawy wczesną wiosną czy nieostrożne wyrzucenie niedopałka podczas suszy. Często do pożarów dochodzi też z winy wczasowiczów, którzy rozpalają ognisko w niedozwolonych miejscach” – powiedziała Lina Nuobarienė, kierowniczka wydziału komunikacji Departamentu Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa.

Specjaliści z Nadleśnictwa Państwowego tymczasem przypominają, że w lasach należy zachowywać się odpowiedzialnie, nawet wówczas, gdy nie było ogłoszone zagrożenie pożarami. Biwakować należy

Jeśli na wypad do lasu przyjechaliśmy samochodem, zaparkować go należy w wyznaczonym miejscu i nie wjeżdżać nim na nieoznakowane drogi, nawet jeśli nie są zagrodzone szlabanem.

Zaleca się również unikania palenia papierosów na terenach zalesionych. Specjaliści przypominają, że niejednokrotnie przyczyną pożarów leśnych stają się śmieci. Uważać należy zwłaszcza na szklane butelki, które pod wpływem promieni słonecznych mogą spowodować pożar. Jeżeli natomiast staliśmy się świadkami pożaru w lesie, należy najpierw ocenić sytuację. Jeśli jest to zarzewie pożaru, tłąca się pokrywa ściółkowa, trawa, pojedyncze gałęzie na niewielkiej powierzchni, warto

Za ponad 90 procent pożarów leśnych odpowiedzialny jest sam człowiek
Fot. Ugm.lt

tylko w miejscach do tego przeznaczonych. W lesie nie wolno bezwzględnie używać ognia. Ognisko możemy rozpałać tylko w miejscu oznakowanym odpowiednimi tablicami oraz nie zostawiać ognia bez nadzoru. Natomiast, odchodząc z miejsca biwakowania, należy się upewnić, że ognisko zostało ostatecznie zgaszone – najlepiej to zrobić zalewając ogień wodą, zaś pozostały popiół przysypując piaskiem.

podjąć próbę ugaszenia, wykorzystując w tym celu np.: gałęzie, koc, części ubioru czy wodę. Jeżeli jest to pożar niemożliwy do ugaszenia, należy niezwłocznie dzwonić pod nr alarmowy 112 oraz ewakuować się w kierunku prostopadłym do kierunku wiatru. W przypadku znalezienia się w strefie zadymienia, należy się pochylić nisko oraz osłonić usta i nos chustką lub częściami odzieży. □

Opr. B. Ł.

KRÓTKO

Nie mamy zaufania do funduszu emerytalnego

Absolutna większość mieszkańców Litwy sądzi, że sama emerytura nie zapewni dostatej starości – wynika z badań opinii publicznej przeprowadzonych na zlecenie banku Swedbank. 92 proc. respondentów sądzi, że musi oszczędzać, aby zapewnić dostatej starość. 70 proc. zamierza pracować po osiągnięciu wieku emerytalnego. Tylko 35 proc. ankietowanych odpowiedziało, że zrezygnuje z pracy na emeryturze.

W Wilnie powstała parafia Jana Pawła II

Arcybiskup Gintaras Grušas powołał nową parafię w Wilnie. Parafia Św. Jana Pawła będzie znajdowała się w Poszyłajciach. Proboszczem nowej parafii będzie ks. Žydris Kuzinas, który wcześniej pełnił posługę kapłańską w Druskiennikach. Na razie parafia nie posiada własnego kościoła. Kuria poinformowała, że początkowo ma powstać wspólnota parafialna, która będzie się troszczyła o budowę świątyni.

Nowy attaché wojskowy USA

Został akredytowany nowy attaché wojskowy USA na Litwie, którym został płk. Robert A. Mcvey. To już jest jego druga kadencja na Litwie.

19 czerwca w Ministerstwie Ochrony Kraju odbyła się również ceremonia pożegnania poprzednika płk. Jeffrey L. Jenette. Wiceminister Edvinas Kerza podziękował pułkownikowi za współpracę.

KRONIKA
KRYMINALNAZatrzymano pijanego
ze strzelbą

We wsi Dębówka (rejon trocki) funkcjonariusze policji zatrzymali pijanego mężczyznę ze strzelbą. O godz. 22 w domu prywatnym doszło do konfliktu między konkubinami. 39-letni mężczyzna, który miał 3,62 promila alkoholu we krwi, uderzył w twarz 47-letniej konkubiny. Kobieta również była pijana, ponieważ miała 3,13 promila alkoholu we krwi. Po pewnym czasie kobiecie udało się wypędzić mężczyznę z domu. Wówczas 39-latek przy pomocy strzelby próbował wejść do domu. Mężczyzna został zatrzymany przez policję.

Ponad 300 rannych

Do ponad 300 wzrosła liczba osób, które w poniedziałek odniosły obrażenia w trzęsieniu ziemi w Osace o magnitudzie 6,1 - poinformowały japońskie służby zarządzania kryzysowego. Trzy osoby zginęły.

Tragedia na kolei
w Londynie

Trzy osoby zginęły w wyniku potrącenia przez pociąg w poniedziałek w południowym Londynie - poinformowała Brytyjska Policja Transportowa. Służby określają przyczyny wypadku jako „niewyjaśnione”. Do zdarzenia doszło na stacji Loughborough Junction w pobliżu dzielnicy Brixton. Policja przybyła na miejsce o godz. 7:30 czasu miejscowego po otrzymaniu zgłoszeń o leżących na torach ciałach.

Dwóch zabitych w krwawej
strzelaninie w Szwecji

Dwóch mężczyzn zginęło, a kilka osób zostało rannych w poniedziałek wieczorem w strzelaninie w centrum Malmö na południu Szwecji - poinformowała we wtorek miejscowa policja. Zaznaczono, że incydent nie ma związku z terroryzmem.

Policja w Malmö poinformowała na swej stronie internetowej, że mężczyźni w wieku 18 i 29 lat zmarli w szpitalu w nocy z poniedziałku na wtorek od ran postrzałowych. Pozostali ranni są nadal hospitalizowani.

W sprawie strzelaniny wszczęto śledztwo, przesłuchiwani są świadkowie zajścia. Nic nie wskazuje, że incydent był związany z terroryzmem, na razie nikogo nie zatrzymano - poinformowała rzeczniczka policji Maya Forstenius.

Do incydentu doszło tuż po godz. 20 w pobliżu komisariatu policji; funkcjonariusze pojawili się więc na miejscu natychmiast i zabezpieczyli okolicę. Gazeta

W sprawie strzelaniny wszczęto śledztwo, przesłuchiwani są świadkowie zajścia

Fot. archiwum

„Aftonbladet” cytuje świadków, którzy twierdzą, że słyszeli 15-20 strzałów. Według kilku świadków, cytowanych przez lokalne media, co najmniej jeden napastnik strzelał z broni automatycznej. Na razie nie wiadomo, czy napastnik był jeden czy kilku. Jak precyzuje szwedzka agencja prasowa TT, na którą powołuje się AFP, kilka ofiar zajścia jest znanych służbom policyjnym. O ile w Szwecji przestępczość jest na stosunkowo niskim poziomie,

to w tzw. trudnych dzielnicach dużych miast takich jak Sztokholm, Goeteborg czy Malmö od lat rośnie przestępczość związana z rywalizującymi ze sobą gangami zajmującymi się handlem narkotykami i prostytucją - zwraca uwagę AFP.

Agencja Associated Press wskazuje, że w ostatnich latach na przedmieściach dużych miast Szwecji dochodzi do rywalizacji gangów o kontrolę nad danym terytorium. □

Na Mali odnaleziono 25 ciał, armia
oskarżana o egzekucje

25 ciał odnaleziono w centralnym regionie Mali, gdzie w zeszłym tygodniu wojsko przeprowadziło akcję zatrzymania członków organizacji terrorystycznych. Miejscowe organizacje obrony praw człowieka wskazują na „pozasądowe egzekucje” dokonywane przez armię.

Ciała zostały odnalezione w miejscowościach Kobaka i Nantaka. W reakcji na to odkrycie stowarzyszenie „Kisal”, broniące praw miejscowych pasterzy, poinformowało, że w zeszłym tygodniu podczas wojskowej operacji 25 osób zostało zatrzymanych. Wyjaśniło, że w okolicy słychać było strzały,

a następnie okoliczni mieszkańcy odkryli trzy zbiorowe groby, w których znaleziono 25 zabitych osób.

Malijskie ministerstwo obrony narodowej odrzuciło oskarżenia o egzekucje dokonywane przez żołnierzy. Resort poinformował, że przeprowadzone zostanie w tej sprawie śledztwo, a „centralny obszar Mali jest wyjątkowo niebezpieczny ze względu na obecność wielu terrorystów.” Z opinią tą nie zgadzają się mieszkańcy regionu, którzy twierdzą, że wojsko dopuszcza się tam wielu aresztowań, zabiera m.in. telefony komórkowe i dowody osobiste.

W Mali dochodzi do licznych

zamachów i ataków islamistów. Najbardziej aktywne jest malijskie ugrupowanie zbrojne Dżamaa Nusrat al-Islam wal-Muslimin (JNIM - Grupa Wsparcia Islamu i Muzułmanów), które przeprowadza ataki także na cywilne i wojskowe cele poza granicami Mali.

Od roku 2013 w Mali przebijają siły pokojowe ONZ w liczbie 11 tys. Przybyły, aby pomóc w normalizacji sytuacji. W lipcu 2015 roku zostało zawarte porozumienie o zawieszeniu działań wojennych sygnowane przez władze w Bamako oraz przywódców rebelii Tuaregów. Rebelię tę wykorzystali islamiści do siania chaosu w Mali. □

W Niemczech tymczasowo w związku z aferą zatrzymano szefa Audi

Prezes niemieckiej firmy motoryzacyjnej Audi Rupert Stadler został w poniedziałek tymczasowo zatrzymany w związku z tzw. aferą spalinową – podała agencja dpa. Informacje potwierdził Volkswagen, do którego należy Audi.

Jak do tej pory Stadler jest najwyżej postawioną osobą, którą zatrzymano w aferze spalinowej.

„W związku ze śledztwem w sprawie afery dieslowej i silników Audi, prokuratura z Monachium 18 czerwca 2018 roku postanowiła wykonać nakaz aresztowania wobec profesora Ruperta Stadlera” – podali śledczy w komunikacie. Sędzia rozpatrujący dokument prokuratury postanowił, że prezes Audi pozostanie w areszcie, ponieważ istnieje obawa, iż Stadler może przeszkadzać w postępowaniu.

W zeszłym tygodniu niemiecka prokuratura poinformowała o rozszerzeniu postępowania wobec firmy Audi w sprawie tzw. afery spalinowej. Wśród podejrzanych o oszustwa i niezgodną z prawdą reklamę znalazł się Stadler.

Biuro prokuratury w Monachium podało, że lista podejrzanych została rozszerzona do 20 osób. Przeszukano wtedy też mieszkanie Stadlera i jednego z obecnych

członków rady nadzorczej Audi. W odpowiedzi na te kroki producent samochodów zapewnił, że współpracuje ze śledczymi. W zeszłym miesiącu firma poinformowała, że odkryła problemy dotyczące emisji spalin w dalszych 60 tys. samochodów.

Na początku roku przeszkania przeprowadzono w centrali Audi w Ingolstadt oraz w zakładzie produkcyjnym w Neckarsulm. Prokuratura w

Monachium podejrzewa Audi o manipulacje w ponad 200 tys. aut z silnikiem Diesla przeznaczonych na rynek UE i USA poprzez instalowanie nielegalnego oprogramowania udaremniającego.

Odkąd we wrześniu 2015 roku w Volkswagencie wybuchła afery spalinowa, dochodzenie zatacza coraz szersze kręgi. W pierwszym nalocie na Audi w marcu 2017 roku chodziło o 80 tys. pojazdów przeznaczonych na rynek amerykański.

18 czerwca 2018 roku prokuratura postanowiła wykonać nakaz aresztowania wobec profesora Ruperta Stadlera **Fot. archiwum**

Na jeziorze Toba na Sumatrze zatonął prom z 80 pasażerami

Pasażerski prom z około 80 osobami na pokładzie zatonął w poniedziałek na jeziorze Toba na północy Sumatry w Indonezji. Władze potwierdziły śmierć jednej osoby. Jak dotąd odnaleziono 19 żywych pasażerów – podały indonezyjskie władze.

Ocalałych z katastrofy szuka kilka łodzi, ale zła pogoda i wysokie fale utrudniają poszukiwania - powiedział Maher

Tamba z indonezyjskiej agencji zajmującej się katastrofami.

W Indonezji, na którą składa się ponad 17 tys. wysp, często dochodzi do katastrof promów ze względu na słabe egzekwowanie przepisów bezpieczeństwa.

Nie wiadomo, czy wśród pasażerów promu byli cudzoziemcy. Od piątku w Indonezji trwa 12-dniowe święto Id al-Fitr na zakończenie ramada-

nu i z tej okazji miliony ludzi wzięły urlop. Jezioro Toba jest chętnie odwiedzany rejonem turystycznym.

W zeszłym tygodniu tradycyjna drewniana łódź z około 40 ludźmi na pokładzie przewróciła się w pobliżu wyspy Celebes. Zginęło kilkanaście osób.

Jezioro Toba ma powierzchnię 1,9 tys. km kw. i jest największym jeziorem wulkanicznym na świecie.

KRONIKA KRYMINALNA

Szwagier króla w więzieniu

Szwagier króla Hiszpanii Filipa VI Inaki Urdangarin, który w ub. tygodniu w procesie apelacyjnym usłyszał wyrok 5 lat i 10 miesięcy więzienia za korupcję, trafił w poniedziałek do więzienia, gdzie rozpoczął odsiadanie kary – podają źródła w służbie więziennej.

Wyrok dla deputowanego

Sąd w Helsinkach uznał w poniedziałek fińskiego deputowanego Teuvo Hakkarainena za winnego molestowania i napaści seksualnej wobec koleżanki, także parlamentarzystki. Polityk ma zapłacić grzywnę 3060 euro, a koleżance odszkodowanie w wys. 1400 euro i odsetki. Wyrok dotyczy incydentu z grudnia 2017 roku.

Wówczas Hakkarainen podczas zorganizowanego w parlamencie bankietu z okazji świąt Bożego Narodzenia „przy użyciu siły próbował pocałować” Veerę Ruoho, członkinię konserwatywnej partii Koalicja Narodowa.

W Nigerii zginęło co najmniej 31 osób

W stanie Borno na północnym wschodzie Nigerii zginęło w dwóch zamachach co najmniej 31 ludzi – podała w niedzielę lokalna telewizja. Zamachy miały miejsce w Damboa na południu stanu, gdzie operuje dżihadystyczne ugrupowanie Boko Haram.

SPRINTEM

MŚ 2018: awaria samolotu z piłkarzami

Piłkarze Arabii Saudyjskiej przeżyli chwilę grozy, gdy zapalił się jeden z silników samolotu, którym podróżowali do Rostowa nad Donem na środowy mecz grupy A mistrzostw świata z Urugwajem. Maszyna bezpiecznie wylądowała i nikt nie ucierpiał. Nagrania publikowane w internecie pokazują płomienie wydobywające się spod prawego skrzydła maszyny jeszcze w czasie lotu. Saudyjczycy przegrali mecz z Rosją 0:5.

MŚ 2018: Islandczycy wspierają chorego

Piłkarze z Islandii solidaryzują się z chorym na nowotwór bramkarzem Nigerii Carlem Ikeme, który z powodu leukemii nie pojechał na mundial do Rosji. Islandczycy zmierzają się w piątek z Nigeryjczykami w Wołgogradzie w 2. kolejce meczów grupy D. Nigeryjczyk występuje z numerem 1 w angielskim zespole Wolverhampton Wanderers. Jego klubowym kolegą był w sezonie 2016/17 Islandczyk Jon Bodvarsson.

NHL: trener mistrzów do dymisji

Trener hokeistów Washington Capitals Barry Trotz podał się do dymisji dwa tygodnie po wywalczeniu Pucharu Stanleya za triumf w lidze NHL. O swojej decyzji powiadomił w poniedziałek zawodników. Pod wodzą 55-lletniego szkoleniowca hokeiści z Waszyngtonu za każdym razem awansowali do fazy play off. W tegorocznym finale pokonali debiutujących w NHL hokeistów Vegas Golden Knights 4-1. Był to ich pierwszy triumf w historii.

Serce mundialu

Moskwa żyje piłkarskimi mistrzostwami świata. To tu bije ich serce, to tu przybywają największe tłumy kibiców i stąd rozlewają się na całą Rosję.

Na olbrzymim Placu Czerwonym i w jego okolicach od rana tłoczno jak w ulu. Można spotkać tu przedstawicieli, jeśli nie wszystkich nacji świata, to na pewno wszystkich, których drużyny uczestniczą w tegorocznym mundialu. Najbardziej w oczy rzucają się ci z Ameryki Łacińskiej. Dla nastroju Peruwianczyków, Meksykanów i Kolumbijczyków zdaje się nie mieć znaczenia wynik pierwszego mistrzowskiego meczu ich drużyny. Tak samo tańczą i śpiewają sprawcy pierwszej turniejowej sensacji Meksykanie, którzy w niedzielę 1:0 pokonali Niemców jak i Peruwianczyki, których zespół nie strzelając karnego uległ 0:1 Danii czy Kolumbijczyki, którzy w ogóle jeszcze nie grali.

Bardziej dostojaśnie przechadzają się Argentyńczycy, Brazylijczycy i Urugwajczycy. Jakby chcący pokazać, że reprezentują drużyny zaliczane do najwyższej rankingowej półki co pozwala patrzeć im z góry na żadnych wrażeń aspirantów z mniej utytułowanych futbolowo narodów. A może po prostu zmartwieni świadomością tego, że ich gwiazdy w pierwszej serii spotkań zwyczajnie zawiodły i przez to nie pewni tego co dzieć się będzie dalej. W końcu Argentyna i Brazylia tylko zremisowały swoje spotkania 1:1, odpowiednio z Islandią i Szwajcarią, a Urugwaj dopiero w końcówce wymęczył zwycięstwo 1:0 z Egiptem. Zwłaszcza Argentyńczyków remisowy wynik postawił w trudnym położeniu, bo niewygranie kolejnego meczu z dobrze prezentującą się na starcie Chorwacją może dla nich oznaczać pożegnanie z turniejem. Urugwajczycy specjalnie martwić się nie muszą, bo przed nimi starcie z najsłabszą chyba w turnieju Arabią

Peruwianczycy co rusz głośno oznajmniają światu skąd przybyli na mundial

Saudyjską, którą powinni ograć spokojnie i być pewnym awansu dalej. No chyba, że Rosja nie sprostałaby Egipcjom.

– Kibicuję Niemcom – zupełnie zaskakuje mnie młoda dziewczyna sprzedająca kawę w kawiarence nieopodal stadionu Lokomotiwu, gdzie wynajmuję pokój. – A Rosji? – pytam zaskoczony. – No Rosji też, ale to zawsze tak jest, że komuś kibicujesz, bo to twoja drużyna i jasne, że chcesz by wygrała, ale gra innej Ci się podoba i jej też kibicujesz. Ja od zawsze kibicuję Niemcom – wyjaśnia.

Jelena, u której mieszkam, do futbolu pochodzi bardzo en-

tuzjastycznie. Na stadion się nie wybiera, ale transmisje, kiedy tylko czas pozwala, ogląda z dużym zainteresowaniem. – Jutro będzie ciekawy dzień – mówi mi w poniedziałkowy wieczór. – Najpierw Polska gra z Senegalem, a potem Rosja z Egiptem. Będziemy kibicować i naszym, i waszym. Nasi dobrze zaczęli, ale grali ze słabeuszami. Chciałabym, żeby dalej im tak szło, ale boję się, że będzie ciężko. Nie mamy za dobrych piłkarzy. Przedtem podobał mi się Andrej Arszawin. On grał dla drużyny, ale teraz takiego nie ma – ciągnie swoje refleksje.

str. 9 >>

Kolumbijskich kibiców nie sposób nie zauważyć na ulicach Moskwy

FIBA zmienia zasady kwalifikacji koszykarek

Międzynarodowa Federacja Koszykówki zdecydowała w szwajcarskim Mies o zmianie systemu kwalifikacji koszykarek do najważniejszych turniejów – igrzysk olimpijskich i mistrzostw świata. Nowy system, zbliżony do obowiązującego u mężczyzn, obowiązywać ma od listopada 2019 r. Czteroletni cykl imprez, które nie kolidowałyby terminami, ma dotyczyć igrzysk, czempionatu globu i mistrzostw kontynentalnych. Najważniejsza zmiana dotyczy kwalifikacji olimpijskich z Europy do Tokio 2020 – udział do czterech turniejów międzykontynentalnych (luty 2020), z których będzie można otrzymać przepustkę do Japonii (12 zespołów) wywalczy sześć najlepszych ekip czempionatu Starego Kontynentu w Serbii i na Łotwie w 2019 r. Do tych mistrzostw Europy trwają właśnie kwalifikacje.

Polska ma teoretyczne szanse na awans do ME 2019. W dotychczasowych spotkaniach eliminacyjnych wygrała w grupie B tylko jedno z czterech spotkań. Liderem jest

ze str. 8 » *Serce mundialu*

Wagi zwycięstwa Rosji 5:0 z Arabią Saudyjską nie przeceniała też towarzysząca mojej pociągowej podróży z Kaliningradu do Moskwy, 81-letnia Walentyna. – Zobaczymy co będzie, jak zagrają z mocniejszymi – mówiła. – Ja na futbol patrzę, bo lubię, podoba mi się jak grają, ale tych nazwisk piłkarzy nijak nie mogę zapamiętać, już nie ta głowa. Boje się tylko, że w Moskwie podczas tych mistrzostw coś złego się stanie – mówi i przy okazji sugestywnie pokazuje mi piękny czeczeński nożyk, подарowany jej przez pewną Czeczenkę, o którym już wcześniej mi opowiadała.

Póki co jest na szczęście bezpiecznie, nawet bardzo bezpiecznie. Służb porządkowych mnóstwo na każdym kroku. Kontroli jeszcze więcej. Bram-

piąta drużyna Eurobasketu 2017 – Turcja. Na zakończenie eliminacji zawodniczki trenera Arkadiusza Rusina zmierzą się z Turczynkami (17 listopada) i Estonkami (21 listopada) w Bydgoszczy. W kwalifikacjach na Starym Kontynencie biorą udział 32 zespoły, podzielone na osiem grup. Do turnieju finałowego awansują zwycięzcy grup oraz sześć najlepszych drużyn z drugich miejsc – łącznie 14 ekip. Stawkę uzupełnią gospodarze.

Reprezentacje na pozosta-

łych kontynentach będą walczyły w rywalizacji o prawo gry na IO w Japonii w czterech turniejach organizowanych przez FIBA.

Podobny system obowiązywać będzie w eliminacjach MŚ 2022 – ponieważ w Europie toczyć się będą kwalifikacje ME 2021, to na Starym Kontynencie nie będzie dodatkowych eliminacji do światowego czempionatu. Przepustkę do kwalifikacji do MŚ uzyska sześć najlepszych drużyn ME 2021. □

FIBA zdecydowała w szwajcarskim Mies o zmianie systemu kwalifikacji koszykarek do najważniejszych turniejów Fot. archiwum

ki do wykrywania przedmiotów niebezpiecznych wszędzie.

Żar leje się z nieba. Na szczycie pod murami Kremla można znaleźć trochę cienia, położyć się na wzgórkach i podziwiać cudownej urody Sobór Wasyla Błogosławionego nabrać nieco sił. Ochłódę i chwilę ciszy od zgiełku dają też wnętrza mniejszych świątyń, monasteru Znamieńskiego czy cerkwi św. Jerzego przy ulicy Warwarka w drodze na Zarjadje, choć nie można w nich usiąść.

Do stacji metra na Łubiance przedzieram się pośród barwnego kibicowskiego tłumu ulicą Nikołajską, przybraną jak w bożonarodzeniowy lub sylwestrowy wieczór. Pięknie tak, że trudno oderwać wzrok. Znów nawijającej się południowoamerykańskiej. Ale są i coraz

liczniejsi Polacy. Już gdzieś u wylotu na Plac Łubiański siedmiu, może ośmiu Kolumbijczyków tańczy w kółeczku wyśpiewując „Kolumbia, Kolumbia, Kolumbia.” W pewnej chwili – niczym Franek Dolas w filmie „Jak rozpętałem drugą wojnę światową” – dołącza do nich polski kibic w czerwonej koszulce z białym orzełkiem na piersi. Nie mija 10 sekund, gdy wszyscy skacząc w zgodnym rytmie krzyczą już: Poland, Poland, Poland. Pędzę do metra by zdążyć na transmisję kolejnego meczu. Okazuje się, że nie muszę się martwić. Mecze transmitowane są także na monitorach w podziemnych wagonach. Mundial jest w Moskwie wszędzie. □

Specjalnie dla Kuriera z 21. mistrzostw świata
Jarosław Tomczyk, Moskwa

SPRINTEM

MŚ 2018: fałszywy alarm bombowy

Poniedziałkowy rano był bardzo trudny dla przygotowujących się do pierwszego meczu mistrzostw świata piłkarzy reprezentacji Japonii. Grupowych rywali Polaków obudził w hotelu fałszywy alarm bombowy, a potem dowiedzieli się o trzęsieniu ziemi w ojczyźnie.

ME w szermierce: dominacja Estonek

Na podium rywalizacji szpadzistek znalazły się aż trzy reprezentantki Estonii i broniąca tytułu Rosjanka Wioletta Kołobowa. Lehis, która odniosła największy sukces w karierze, a wcześniej tylko raz była na podium zawodów Pucharu Świata, jej finałowa rywalka Kristina Kuusk oraz Kołobowa „po drodze” wyeliminowały trzy biało-czerwone.

ATP: Federer wrócił na fotel lidera

Zwycięzca turnieju ATP w Stuttgarcie Szwajcar Roger Federer wrócił na pierwszą pozycję w światowym rankingu tenisistów. Na drugie miejsce spadł Hiszpan Rafael Nadal, a trzeci jest Niemiec Alexander Zverev. Hubert Hurkacz awansował ze 121. na 119. lokatę. 36-letni Federer, triumfator 20 imprez wielkoszlemowych, miał dwuipółmiesięczną przerwę w grze. W Niemczech spisał się bardzo dobrze, a w finale pokonał Kanadyjczyka Milosa Raonica.

Strony przygotował
Witold Janczyś

PO KROPELCE

Niebezpieczna
grzybica

Grzybica najczęściej można zarazić się latem. Zwłaszcza grzybica stóp. Aby nie dopuścić do zarażenia się trzeba zastosować podstawowe środki ostrożności: nie chodzić na bosą na terenie basenów i lepiej unikać tego także na piasku. Należy być ostrożnym w publicznych toaletach oraz kłaść ręcznik na leżaku zanim na niego usiądziemy. Grzybica, zwłaszcza stóp i paznokci wymaga leczenia.

Zapalenie pęcherza

Dopada nas zwłaszcza na urlopie. Wystarczy chwilę posiedzieć w mokrym stroju kąpielowym, usiąść na zimnym i wilgotnym kamieniu, piasku lub posadźce lub wykąpać się w brudnym basenie. Zapalenie pęcherza bywa dokuczliwe i wymaga leczenia, dlatego warto pamiętać o tych zagrożeniach i nie zapominać się podczas wakacyjnej przygody.

Łatwo można się zatruć

Kiedy zaczyna robić się bardzo ciepło, nie tylko my ludzie odczuwamy wyższą temperaturę. Żywność, która nie jest właściwie przechowywana zaczyna się psuć. Szybciej rozwijają się w niej bakterie. Aby uniknąć problemów żołądkowych, dokładnie myj warzywa i owoce, przechowuj żywność w lodówce i nie stołuj się w podejrzanych miejscach. Zatrucia pokarmowe mogą skutecznie zepsuć każdy urlop.

Stronę przygotowała
Honorata Adamowicz

Nadciśnienie tętnicze – objawy przewlekłej choroby

Wysokie ciśnienie występuje wtedy, gdy serce pracuje ze zwiększonym wysiłkiem (wysokie ciśnienie skurczowe – górne) bądź zahamowany został przepływ krwi do mięśnia sercowego (wysokie ciśnienie rozkurczowe – dolne). Nadciśnienie tętnicze określa się wartości: 140/90 mm Hg.

Leki na nadciśnienie mają działanie objawowe, dlatego nie leczą choroby. Po uzyskaniu prawidłowego ciśnienia krwi, nie należy przerywać leczenia, aby nie dopuścić do ponownego jego spadku. Nadciśnienie tętnicze to podwyższone ciśnienie krwi w tętnicach. Mogą je powodować zarówno czynniki genetyczne, jak i środowiskowe. Brak leczenia wysokiego ciśnienia może doprowadzić do licznych powikłań głównie dotyczących serca, np.: przyrostu lewej komory, zawału mięśnia sercowego czy choroby wieńcowej. Nadciśnienie powoduje również zaburzenia pracy nerek, udary mózgu oraz nasilenie się miażdżycy, która prowadzi do zwężania się tętnic, co w efekcie ogranicza swobodny przepływ krwi w organizmie.

Wysokie ciśnienie powoduje zazwyczaj bóle głowy oraz uczucie osłabienia organizmu. Do innych objawów nadciśnienia tętniczego należą: duszność, w szczególności po wysiłku fizycznym, problemy ze snem, częstoskurcz napadowy, czyli nagła przyspieszona praca serca, ból w klatce piersiowej, gorsze widzenie, szumy w uszach, krwawienia z nosa, zawroty głowy, wymioty i nudności, wzmożone pocenie się, omdlenia, uczucie niepokoju. W przypadku podwyższonego ciśnienia tętniczego wykonuje się zazwyczaj badania dodatkowe, np.: morfologię, stężenie glukozy, kreatyniny, lipidogram, stężenie potasu oraz sodu, a także ogólne badanie

moczu. Po rozpoznaniu nadciśnienia robi się również: EKG, ultrasonografię brzucha, RTG klatki piersiowej, a także badanie tylnego odcinka oka.

Nadciśnienie tętnicze w ciąży stanowi zagrożenie zarówno dla dziecka, jak i jego matki. Jeżeli badania potwierdzą wysokie ciśnienie u ciężarnej, przy jednoczesnym występowaniu białka w moczu (białkomocz), wtedy dochodzi do stanu przedrzucawkowego. Jest to główna przyczyna niskiej masy urodzeniowej dziecka, ponieważ wewnątrz macicy doszło do zahamowania wzrostu płodu.

Przyczyny nadciśnienia to np. nieodpowiedni styl życia, czyli: palenie papierosów, brak aktywności fizycznej, jedzenie

nieczne jest unormowanie masy ciała. Ważnym elementem w leczeniu nadciśnienia jest także odpowiednia dieta.

W przypadku nadciśnienia zaleca się zrezygnować z tłuszczów nasyconych, np. na rzecz oliwy z oliwek czy oleju rzepakowego. W codziennych posiłkach powinny znajdować się takie produkty, jak np.: owoce, warzywa (zwłaszcza strączkowe), ciemne pieczywo, kasze, ryby, jogurt naturalny, kefir czy chudy ser. W diecie przy nadciśnieniu należy unikać cukru, soli, alkoholu czy złego cholesterolu, zawartego np. w smalcu. Należy również pamiętać o nawadnianiu organizmu i picciu, co najmniej 1,5 litra niegazowanej wody dziennie.

Wysokie ciśnienie powoduje zazwyczaj bóle głowy oraz uczucie osłabienia organizmu
Fot. archiwum

produktów bogatych w tłuszcze nasycone i sól, nadużywanie alkoholu oraz zbyt mała ilość owoców i warzyw w diecie. Wysokie ciśnienie może także powodować nagminny stres, otyłość, uwarunkowania genetyczne a także choroby tarczycy, nerek, nadnerczy oraz cukrzycy.

Niefarmakologiczne leczenie wysokiego ciśnienia opiera się przede wszystkim na rezygnacji z palenia papierosów i zwiększeniu aktywności fizycznej. W przypadku nadwagi, ko-

Zdarza się, że u osób z nadciśnieniem zmiana stylu życia nie wystarcza. Leczenie farmakologiczne opiera się na podawaniu leków, np.: moczopędnych, antagonistów receptora angiotensyny, beta blokerów czy antagonistów wapnia. W niektórych przypadkach terapia wymaga podawania medykamentów, które obniżają poziom cholesterolu. Zioła na nadciśnienie, które można dostać w aptece bez recepty, to np.: wyciąg z je-mioły, ruty czy głogu. □

Gorączka, kaszel i problemy z oddychaniem? To nie musi być przeziębienie!

Wraz ze wzrostem temperatur kierowcy coraz częściej używają klimatyzacji. O czym należy pamiętać podczas jej eksploatacji?

Regularne serwisowanie układu klimatyzacji powinno być dla kierowcy tak naturalne jak zmiana oleju czy sprawdzenie ciśnienia w oponach. Nieprawidłowo działająca może nie tylko nie spełniać swojej podstawowej roli, ale również negatywnie wpływać na zdrowie podróżujących.

Lista chorób, które może wywołać zaniedbana klimatyzacja jest spora. Brak odpowiedniej dezynfekcji tego układu naraża podróżujących na alergie spowodowane wdychaniem roztoczy, kurzu czy grzybów. Specjaliści – chcąc podkreślić wagę problemu – przypominają, że grzyby i pleśń mogą przeczekać w uśpieniu nawet ponad 10 lat, do czasu aż znajdą odpowiednie warunki do rozwoju.

Szczególnie niebezpieczna jest legionelloza – jej bakterie znajdują idealne miejsce do rozwoju w wilgotnych środowiskach, a takie oferuje im źle oczyszczony układ klimatyzacji. Choroba ta powoduje suchy

Biorąc pod uwagę problemy jakie może nam nastręczyć źle eksploatowana klimatyzacja warto pamiętać o jej serwisowaniu Fot. archiwum

kaszel, wysoką gorączkę i problemy z oddychaniem, a także zaburzenia świadomości. Biorąc pod uwagę problemy jakie może nam nastręczyć źle eksploatowana klimatyzacja warto pamiętać o odpowiednim jej serwisowaniu. Przynajmniej raz w roku należy wymienić filtr kabinowy, przeczyszczyć kanały powietrzne, czy odgrzybić parownik i wloty powietrza. Co dwa lata układ powinien być oczyszczony z wilgoci, natomiast co trzy należy wymienić filtr – osuszacz. Nie można również zapominać o systematycznym uzupełnianiu czynnika chłodzącego.

Ponieważ włączona klimatyzacja wpływa na zużycie pa-

liwa część kierowców włącza ją tylko przy wysokich temperaturach. Dzięki temu ma poczucie, że oszczędza. Nic bardziej mylnego! Takie działanie może doprowadzić do uszkodzenia tego systemu.

Nieużywanie klimatyzacji przez dłuższy czas może spowodować, że unieruchomiona sprężarka będzie narażona na korozję. Co więcej, warto pamiętać, że czynnik chłodzący pełni również rolę smarnej. Uruchomienie po dłuższym czasie układu chłodzącego powoduje, że przez jakiś czas „klima” chodzi „na sucho”, a w obiegu pojawią się opiłki dokonujące nieodwracalnych zniszczeń. □

Škoda nie nadążą z produkcją

Prognozy dotyczące popytu na nowe auta czeskiego producenta przyprawić mogą Czechów o ból głowy. Wg wstępnych szacunków uzupełnienie oferty o nowe modele segmentu SUV przynieść ma zdecydowany wzrost popytu na samochody firmy z Młada Boleslav. Z analiz wynika, że w 2025 roku z fabryk Škody wyjeżdżać może nawet 2 mln samochodów rocznie.

Obecnie firma osiąga roczny poziom produkcji na poziomie 1,2 mln pojazdów. W ostatnim czasie coraz głośniejsze mówiło się o możliwości uruchomienia produkcji czeskich

samochodów w niemieckich fabrykach Volkswagena. Jeszcze w maju informacje potwierdzili przedstawiciele niemieckiego koncernu. By zapewnić ciągłość dostaw, w zakładzie Volkswagena w Osnabruek, powstać na linii montażowa modelu Karoq. Škody „made in germany” mają być budowane od końca bieżącego roku równocześnie z Karoqami powstającymi w rodzimej fabryce w Młada Boleslav.

Okazuje się jednak, że takie posunięcie nie rozwiązuje problemu. W rozmowie z agencją Reuters szef rady pracowniczej Volkswagena –

Bernd Osterloh – stwierdził niedawno, że rozwiązaniem może być pozyskanie partnera zewnętrznego. „Szukamy alternatyw, które obejmują również możliwość produkcji kontraktowej” – stwierdził. Dodał również, że Škoda jest obecnie drugą (po Porsche) najbardziej dochodową marką Grupy VW!

Decyzje dotyczące zwiększenia produkcji i pozyskania ewentualnych partnerów w tym zakresie zapadną najprawdopodobniej w listopadzie, gdy rada nadzorcza zatwierdzi przyszłoroczny budżet niemieckiego giganta. □

DOOKOŁA KOŁA

Nowe Suzuki Jimny

Wzorem legendarnego poprzednika – Suzuki Samuraia, kolejna generacja auta otrzymała kanciaste, pudełkowane nadwozie. w kabinie, gdzie znajdziemy m.in. wielofunkcyjną kierownicę i dotykowy wyświetlacz na szczycie deski rozdzielczej. Tajemnicą pozostają osiągi i zdolności terenowe. Z nieoficjalnych informacji wynika, że na rodzimym, japońskim rynku klienci będą mieli do wyboru dwie benzynowe jednostki napędowe – o pojemności 660 cm³ i 1500 cm³.

Tesla produkuje samochody pod namiotem

Chcąc skrócić czas oczekiwania na dostawę auta zarząd Tesli zdecydował się na bardzo nietypowe rozwiązanie. W niespełna trzy tygodnie na terenie zakładu postawiono tymczasową halę namiotową, w której zainstalowano kolejną – trzecią – linię produkcyjną.

Toyota po raz pierwszy wygrała w Le Mans

Tegoroczną edycję 24-godzinnego wyścigu samochodowego na torze Le Mans wygrał zespół Toyoty, którego kierowcami byli Hiszpan Fernando Alonso, Szwajcar Sebastien Buemi i Japończyk Kazuki Nakajima. Zwycięska ekipa jechała modelem TS050 o napędzie hybrydowym. Drugie miejsce wywalczył drugi team Toyoty, jego kierowcami byli Brytyjczyk Mike Conway, Japończyk Kamui Kobayashi i Argentyńczyk Jose Maria Lopez.

**Stronę przygotował
Witold Janczys**

Hiszpania nową mekką dla imigrantów

Przyjęcie ponad 600 anonimowych przybyszów z Afryki, demontaż drutów kolczastych na ogrodzeniach w Melilli i bezpłatna opieka medyczna dla nielegalnych imigrantów – to skutki pierwszych dwóch tygodni rządów lidera Hiszpańskiej Socjalistycznej Partii Robotniczej Pedro Sancheza.

W porcie w Walencji trwa akcja przyjmowania 630 imigrantów z Libii, którzy w niedzielę na pokładzie statku „Aquarius” oraz dwóch włoskich okrętów przybyli na teren Królestwa Hiszpanii. Około 2 tys. ratowników oraz kilkuset tłumaczy pomaga w opatrzaniu oraz rejestracji imigrantów na terenie Europy. W rozmowie z hiszpańskim dziennikiem „ABC” jeden z funkcjonariuszy zaznaczył, że nie istnieją żadne dokumenty potwierdzające tożsamość nawet części pasażerów floty. Tym samym pracownicy służb są zmuszeni poprosić przybyszów o jak najbardziej szczegółowe dane poprzez specjalny formularz. Dodatkowo funkcjonariusze robią każ-

demu kilka zdjęć oraz zbierają dane biometryczne, które natychmiast trafiają do Automatycznego Systemu Identyfikacji Daktyloskopijnej stworzonego przez Interpol.

Decyzja zaprzysiężonego 7 czerwca br. szefa rządu socjalisty Pedro Sancheza o wpuszczeniu floty z imigrantami do hiszpańskich portów spotkała się z oburzeniem ze strony części Hiszpanów, którzy

sprzeciwiają się przyjmowaniu setek nieznanymi przybyszów, tym bardziej że wcześniej Włochy i Malta odmówiły ugoszczenia tych ludzi z Libii. W mediach pojawiły się podsumowania pierwszych dwóch tygodni rządów lidera Hiszpańskiej Socjalistycznej Partii Robotniczej. Okazuje się, że działania polityka były szczególnie pozytywne dla imigrantów oraz nowo zaprzy-

jęzonego proseparatystycznego rządu w Barcelonie.

Rząd Sancheza nie dość, że zaprosił do kraju ponad pół tysiąca cudzoziemców, to jeszcze postanowił usunąć druty kolczaste, które zabezpieczają ogrodzenie w Melilli, eksklawie Hiszpanii w północnej Afryce. Przed laty na zabezpieczenie terenu z hiszpańskiego budżetu przeznaczono prawie 9 mln euro. Dodatkowo pasażerowie floty „Aquarius” w ramach wyjątku dostali prawo do miesięcznego pobytu na terenie Królestwa Hiszpanii, a od września osoby, które nielegalnie dostają się na teren Hiszpanii, będą miały prawo do bezpłatnej opieki medycznej. Ponadto 10 dni temu lewicowy rząd w Madrycie postanowił znieść kontrolę finansową, którą przez ostatnie kilka miesięcy centralne władze sprawowały nad kontami katalońskiego rządu w związku ze sfinansowaniem nielegalnego zdaniem Madrytu referendum niepodległościowego 1 października ub.r.

Przed laty na zabezpieczenie Melilli przeznaczono prawie 9 mln euro
Fot. Gazeta Polska Codziennie

Joanna Kowalkowska
Gazeta Polska Codziennie

Włosi nie będą ratowali nielegalnych przybyszów

Włoskie okręty będą stacjonowały bliżej rodzimych brzegów, co oznacza, że nie będą więcej wypływały w morze po migrantów. Jest to kolejny zdecydowany ruch nowego prawicowego rządu w Rzymie, który domaga się zmian w polityce migracyjnej.

Szef włoskiego MSW Matteo Salvini, a jednocześnie lider współzrządzającej prawicowej Ligi, zapowiedział, że wystosuje takie wytyczne do straży przybrzeżnej i innych jednostek patrolujących morze. Jest to pokłosie wcześniejszej decyzji rządu w Rzymie, że nie będzie przyjmował okrętów z migrantami. Dlatego też odmówił wpuszczenia

migrantów znajdujących się na statku „Aquarius” należącym do organizacji pozarządowej SOS Méditerranée. Okręt wpłynął w niedzielę do portu w Walencji w Hiszpanii.

W niedzielę wieczorem w rozmowie z włoską stacją telewizyjną LA7 Matteo Salvini wyjaśniał, że w basenie Morza Śródziemnego operuje wiele okrętów z krajów Afryki Północnej, Francji, Hiszpanii i Portugalii, które mogą interweniować. – Nie możemy pozwolić sobie na to, żeby sprowadzić pół Afryki na terytorium Włoch – podkreślał szef włoskiego MSW. Matteo Salvini dodał, że sprzeciwia się „przemytowi ludzi” i ocenił, że „ci, którzy uważają się

za dobrych, zamienili Morze Śródziemne w cmentarzysko”. Odpowiedział w ten sposób na zarzuty, które kierowały m.in. władze Paryża, UE czy innych organizacji międzynarodowych pod adresem Rzymu, w związku z odmową przyjęcia migrantów z „Aquarius”.

– Zablokuję statki wszystkich zagranicznych organizacji pozarządowych, które uznały Włochy za ogromny obóz dla uchodźców, gdzie o wszystkim decydują mafiosi i przemytnicy migrantów – zagroził włoski minister.

Z kolei minister spraw zagranicznych Włoch Enzo Moavero Milanesi powiedział w niedzielę, że celem zmiany polityki ws. migracji rządu

w Rzymie jest m.in. „wstrząśnięcie sumieniami rządów, aby zmienić linię postępowania”. Jego zdaniem Unia Europejska przez wiele lat uciekała od odpowiedzialności za „radikalną zmianę” obowiązujących reguł. – UE ma procedury, które nie odpowiadają wymaganiom, bo zostały przyjęte, zanim zjawisko migracji tak się zaostrzyło. Nigdy też nie zawarła porozumienia, by je dogłębnie zmodyfikować – podkreślił Milanesi. Szef MSW ogłosił również, że rząd Giuseppe Contego „będzie promował działania na rzecz rozwoju Afryki, by ograniczyć imigrację do Europy”

Aleksander Kłos
Gazeta Polska Codziennie

Premier Morawiecki: Są siły, którym nie zależy na kompromisie

Wczoraj w Warszawie spotkali się premier Mateusz Morawiecki i wiceszef Komisji Europejskiej Frans Timmermans. Rozmowy dotyczyły przede wszystkim praworządności w Polsce. – Są różne siły, którym nie zależy na kompromisie. Cieszę się, że Frans Timmermans nie reprezentuje takiej pozycji, że staramy się dojść do jakiegoś porozumienia – powiedział premier Morawiecki.

W poniedziałek podczas konferencji prasowej w Warszawie wiceszef Komisji Europejskiej Frans Timmermans oświadczył, że jest przygotowany i gotowy, by współpracować z premierem Mateuszem Morawieckim oraz jego rządem „w tym, by znaleźć satysfakcjonujące rozwiązanie obecnych problemów dotyczących praworządności”. – Odbyliśmy konstruktywną rozmowę na temat kwestii związanych z praworządnością. Otrzymałem pewne informacje, którymi się zajmę, które będę analizował. Mam nadzieję, że możemy kontynuować nasz konstruktywny dialog w celu rozwiązania obecnych problemów – stwierdził Timmermans.

– Jesteśmy cały czas nastawieni na to, żeby znaleźć rozwiązanie i pokazujemy przez ostatnich kilka miesięcy, że rzeczywiście różne uzgodnienia miały swój ciąg dalszy

Timmermans odwiedził wczoraj Warszawę i spotkał się z premierem Polski Morawieckim
Fot. Zbyszek Kaczmarek/Gazeta Polska

– zaznaczył z kolei premier Mateusz Morawiecki. Podczas poniedziałkowego spotkania miał przedstawić wiceszefowi KE „listę różnych zmian, które się zadziały”. – W najbliższym czasie odpowiednie służby przeanalizują również to, żebyśmy przynajmniej bardzo dokładnie mówili o tym samym, żebyśmy byli na tej samej długości fali w odniesieniu do tego, co udało się nam uzgodnić do tej pory, a nie tylko uzgodnić, ale również zmienić prawo – zaznaczył premier. Jak dodał: „są różne siły, którym nie zależy na kompromisie, które mówią »żadnych kompromisów«”. – Cieszę się, że pan przewodniczący nie

reprezentuje takiej pozycji, że staramy się dojść do jakiegoś porozumienia, uwzględniając jednocześnie ten aspekt konieczności reformy wymiaru sprawiedliwości – podkreślił szef polskiego rządu.

W popołudniową środę w Parlamencie Europejskim odbyła się kolejna debata dotycząca kwestii praworządności w Polsce. Wiceszef KE Frans Timmermans potwierdził wówczas, że Komisja wystąpiła do Rady Europejskiej o zorganizowanie formalnego wysłuchania Polski. Zaapelował też do polskiego rządu o kolejne zmiany sądownictwa, ponieważ jego zdaniem dotychczasowe „ko-

rekty w reformach, chociaż idą w dobrym kierunku, są niewystarczające”. Formalne postępowanie z art. 7 unijnego traktatu KE uruchomiła w grudniu ub.r.

Przed spotkaniem polityków szef Komitetu Stałego Rady Ministrów Jacek Sasin powiedział, że pole do zmian ze strony Polski zostało wyczerpane. – Oczekujemy teraz na pozytywne kroki Komisji Europejskiej – mówił. – Zawsze warto rozmawiać, chociaż na pewno entuzjazm do tych rozmów z naszej strony maleje, gdy widzimy, że wszystkie argumenty, które przedstawiamy, wszystkie ustępstwa czy kroki, które robimy w stronę oczekiwań naszych partnerów europejskich, pozostają bez odzewu z drugiej strony – ocenił Jacek Sasin.

– To jest jedna z ostatnich szans dla przewodniczącego Fransa Timmermansa na zakończenie sporu z Polską na zasadzie win-win. To jest dla niego szansa, ale musi wykazać ku temu wolę, uwzględniając m.in. korekty reformy wymiaru sprawiedliwości, które przeprowadziła strona polska. Mamy nadzieję na obopólne zwycięstwo – zaznaczył przed spotkaniem premiera Morawieckiego z wiceszefem KE Krzysztof Szczerski, szef gabinetu prezydenta. □

Dorota Łomicka

Gazeta Polska Codziennie

Dowody pamięci o Lechu Kaczyńskim

W Szczecinie przy siedzibie Solidarności odsłonięto pomnik Lecha Kaczyńskiego. Na terenie Muzeum Powstania Warszawskiego premier Polski Mateusz Morawiecki złożył kwiaty przed tablicą upamiętniającą prezydenta.

Szczeciński pomnik został odsłonięty w sobotę. Wybu-

downy ze zbiorów Komitetu Społecznego Budowy Pomnika Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego. Stał na terenie należącym do NSZZ „Solidarność”; ponieważ były wojewoda Marek Tałasiewicz (PO) nie zgodził się na postawienie go na terenach miejskich.

Dwumetrowy pomnik

przedstawia Lecha Kaczyńskiego w płaszczu; w klapie ma wpięty znaczek Solidarności. Według twórcy Stanisława Milewskiego, absolwenta Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, pomnik wykonany z brązu jest „naturalistyczny, w dynamicznej pozycji, zamyślony nad Polską”. W szcze-

cińskich uroczystościach wzięli udział m.in. premier Mateusz Morawiecki, marszałek Sejmu Marek Kuchciński, szef MSWiA Joachim Brudziński, szef MON Mariusz Błaszczak, przewodniczący NSZZ „S” Piotr Duda, wiceszef PiS Antoni Macierewicz i setka innych osób. □

Z Gazety Polskiej

Rajd rowerowy „Ku Niepodległej”

Czy zastanawialiście się kiedyś, co by było, gdyby nie było Zułowa lub gdyby tu nie zamieszkali rodzice Józefa Piłsudskiego? Czy Polska byłaby wówczas jak obwarzanek, czy odzyskałaby niepodległość w 1918 roku? To zapewne tematy na dłuższe rozważanie, np. na rozważania w czasie jazdy rowem z Wilna do Zułowa.

Chcąc upamiętnić 100-lecie odzyskania niepodległości przez Polskę, Zarząd Miejski Związku Polaków na Litwie we współpracy z Domem Kultury Polskiej w Wilnie w dn. 14 sierpnia 2018 r. organizuje rajd rowerowy Rossa-Zułów „Ku Niepodległej”. Rajd rozpocznie się przy Mauzoleum Matki i Serca Syna na wileńskiej Rossie. Stąd uczestnicy wyruszą do Zułowa, zatrzymując się w Powiewiórze.

W czasie rajdu zostaną odwiedzone trzy najważniejsze symbole polskiej niepodległości na Litwie: wileńska Rossa, kościół w Powiewiórze, gdzie był ochrzczony przyszły Marszałek Polski oraz Zułów. Jeżeli Józefa Piłsudskiego nazywamy twórcą polskiej niepodległości, to Zułów można zapewne nazwać

kołębłą polskiej niepodległości. Będzie to zatem podróż do symbolicznego miejsca ponownych narodzin Państwa Polskiego.

Znany polski zespół „Elektryczne Gitary” przed kilku laty w Wilnie śpiewał: „(...) kiedy jesteś piękny i młody nie nie nie nie zapuszczaj wąsów ani brody tylko (...)” i tu możemy dodać – tylko wskocz na siodło i przeżyj przygodę stulecia. Piękne i dobre rzeczy wymagają wysiłku oraz trudu, a w tej podróży tego wysiłku, szczególnie fizycznego, ale i nie tylko, trochę trzeba będzie przyłożyć. Parafrazując więc znaną na Wileńszczyźnie pieśń o ułanach, zawołajmy: „A z Wilna pojedziem do Zułowa, zobaczysz czy Polska jest (...)”. Przeżyj zatem to sam, przeżyj to razem z nami! Rajd rowerowy „Ku Niepodległej” odbędzie się 14 sierpnia 2018 r. Uczestnikami Rajdu mogą być wszyscy chętni, którzy mają ukończone 15 lat. Zgłoszenia (imię, nazwisko, wiek, numer telefonu) należy przesyłać pocztą elektroniczną na adres mailowy: rejestracja-wilno@gmail.com, w terminie do 15 lipca 2018 r. włącznie. Regulamin rajdu i dodatkowe informacje są dostępne na pro-

filu facebook: www.facebook.com/ZPL-Wilno.

Projekt dofinansowany przez Fundację „Pomoc Pola-

kom na Wschodzie” w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą. □

TERMIN, TRASA RAJDU ORAZ WARUNKI UCZESTNICTWA

- Rajd odbędzie się w dn. 14 sierpnia 2018 r.
- Trasa: Cmentarz na Rossie w Wilnie, Niemenczyn, Podbrodzie, Powiewiórka, Zułów.
- Start o godzinie 9.00.
- Zbiórka w godz. 8.30-8.45 na parking przy Mauzoleum Józefa Piłsudskiego na wileńskiej Rossie.
- Postoje: Niemenczyn i Powiewiórka.
- Długość trasy wynosi ok. 65 kilometrów.
- Uczestnikami Rajdu mogą być wszyscy chętni, którzy mają ukończone 15 lat.
- Warunkiem uczestnictwa jest obowiązek zapoznania się z niniejszym regulaminem.
- Zgłoszenia (imię, nazwisko, wiek, numer telefonu) należy przesyłać pocztą elektroniczną na adres mailowy: rejestracja-wilno@gmail.com, w terminie do 15 lipca 2018 r. włącznie.
- Otrzymane przy zgłoszeniu się w Rajdzie dane osobowe będą administrowane przez Zarząd Miejski Związku Polaków na Litwie. Nie będą udostępniane żadnym podmiotom trzecim, a postużą wyłącznie komunikowaniu się z uczestnikami Rajdu oraz dalszej ich współpracy lub kontaktom z ZM ZPL.
- Udział w rajdzie jest bezpłatny.
- Maksymalna liczba uczestników – 50 osób (decyduje kolejność zgłoszeń).
- Uczestnicy Rajdu powinni posiadać niezbędną wiedzę i umiejętności poruszania się po drogach.
- Osoby niepełnoletnie mające ukończone 15 lat muszą przedstawić pisemną zgodę rodziców lub opiekuna prawnego na udział w Rajdzie.
- Zaleca się używanie kasków oraz kamizełek odblaskowych.
- Osoby niepełnoletnie mające ukończone 15 lat powinny poruszać się w kaskach.
- Rajd będzie odbywać się przy nieograniczonym ruchu drogowym, uczestnicy muszą zachować szczególną ostrożność i znać zasady ruchu drogowego, wobec czego uczestnicy rajdu zobowiązani są do:
- Przestrzegania Regulaminu Rajdu oraz obowiązkowego podporządkowania się decyzjom kierownictwa rajdu oraz poleceniom osób kierujących ruchem.
- Ze względu na rekreacyjny charakter Rajdu nie dopuszcza się współzawodnictwa sportowego na trasie rajdu.
- Posiadanie sprawnego technicznie roweru, wyposażonego zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- Poruszanie się zgodnie z zasadami ruchu drogowego.

6.00 Hymn Republiki Litewskiej.
6.05 Dzień dobry, Litwo.
9.05 S. "Stary".
10.05 S. "SOKO Stuttgart 6".
10.50 S. "Komisarz Rex".
11.40 Emigranci.
12.35 Telegra TV.
13.05 Spytajcie lekarza.
13.58 Loteria "Keno Loto".
14.00 Wiadomości.
14.15 Dzień dobry, Litwo.
16.00 Wiadomości.
16.30 S. "Siostry".
17.30 Wiadomości.
17.45 Mistrzostwa Świata w piłce nożnej FIFA 2018. Grupa A.
19.57 Loteria "Keno Loto".
20.00 Panorama.
20.43 Loteria "Jega".
20.45 Mistrzostwa Świata w piłce nożnej FIFA 2018. Grupa B.
23.00 S. "Bananowy doktor 4".
23.45 S. "SOKO Stuttgart 6".
0.30 Telegra TV.
1.00 Wiadomości radia LRT.
1.05 Emigranci.
2.00 Wiadomości radia LRT.
6.10 Program.
6.15 S. "Światło mego życia".
7.30 S. anim.
7.55 S. "Walker, strażnik Teksasu".
8.55 Program rozmów aktualnych.
10.55 KK2. Infoshow.
11.25 S. "Akademia policji.
12.25 "Historie z życia wzięte".
13.25 S. "Pieśń życia".
14.25 S. "Dwa serca".
16.30 Dobry wieczór, Litwo.
17.35 "Historie z życia wzięte".

18.30 Wiadomości.
19.30 KK2. Infoshow.
20.00 S. "Czarne wdowy".
21.00 Realne show.
21.30 Wiadomości.
22.30 "Oddział bohaterów" dramat wojen.
0.35 S. "Poruszający się obiekt".
1.30 "Potężni 2" thriller akcji.

6.00 Hymn Republiki Litewskiej.
6.05 Wieczór muzyki jazzowej.
7.05 S. anim.
7.50 Zaczynaj od siebie.
8.20 Drzwi się otwierają.
8.50 S. dok.
9.15 Dzień dobry, Litwo
12.00 DW wiadomości w jęz. ros.
12.15 Studio LRT na Wileńskich Targach Książki 2018.
13.00 Spójrz na zawód inaczej.
13.25 S. dok.
14.15 Przegląd Mistrzostw Świata w piłce nożnej FIFA 2018.
14.45 Mistrzostwa Świata w piłce nożnej FIFA 2018. Grupa B.
17.00 S. anim.
17.35 S. dok.
18.00 Album Wileńskie.
18.15 Trembita.
18.30 Siedem dni Kowna.
19.00 Produkty i namiętności.
19.30 S. "Tam, gdzie dom 4".
20.20 Program historyczno-dok.
21.15 S. dok.
22.00 "Śmiecie" dramat.
23.55 DW Wiadomości w jęz. ros.
0.10 Teraz na świecie.
0.40 Kaunas Jazz 2016.
1.45 S. "Młody Montalbano 2".
6.10 Telesklep.

6.25 S. anim.
7.55 S. "Potężni 4".
8.25 S. "Ostatni Mohikanin".
8.55 S. "W wirze miłości".
10.00 S. "To - moje życie".
12.00 S. "Figle życia".
13.00 S. "Poobiecana".
15.00 S. anim.
16.00 Wiadomości.
16.30 Pomoc TV
18.30 Wiadomości.
19.30 S. "Ostatni Mohikanin".
20.00 S. "Figle życia".
21.00 S. "Potężni 4".
21.30 Wiadomości wieczorne.
22.30 "Magiczny Mike" dramat kom.
0.50 S. "Elementarnie".
1.40 S. "Quantico".
2.30 S. "Amerykanie".

6.15 S. "Jedna za wszystkich".
7.25 S. "Sprawdzenie prokuratorów".
8.35 S. "44-ty oddział".
9.35 S. "Taka robota II".
10.30 S. "Cobra 11".
11.30 "Realna mistyka".
13.35 S. "Sprawdzenie prokuratorów".
14.50 S. "44-ty oddział".
15.55 S. "Taka robota II".
16.50 S. "Cobra 11".
18.00 Realne show.
18.30 Przewidziane Mistrzostwa LLK.
21.00 "Kamienny huragan" akcji/fantast.
22.50 "Okrzyć i zniszczyć" thriller akcji.
0.35 S. "Zakładnicy".
1.25 S. "Zły pies".

6.20 Program.
6.24 Telesklep.
6.40 Akademia wsi.
7.10 Patriotci.
8.10 Dla rybaków.
9.10 S. "Raj".
10.15 S. "Nie wyrzekaj się".
11.20 S. "Tajemnice

Murdocha".
12.25 S. "Wyzwanie".
13.35 Telesklep.
13.50 S. "Głuchariow".
14.55 S. "Delta".
16.00 Reporter.
16.30 Program rozmów aktualnych.
17.00 S. "Lekarz kobiet".
18.00 Reporter.
19.00 S. "Wyzwanie".
20.00 Reporter.
20.30 Program rozmów aktualnych.
21.00 Patriotci.
22.00 Reporter.
23.00 S. "Leśnik".
0.05 S. "Głuchariow".
1.05 S. "Delta".

6.35 Telesklep.
6.55 S. "Cobra 11".
7.55 S. "CSI: Miami".
8.55 O budownictwie.
9.25 S. "CSI: kryminologdy".
10.25 S. "Ostatni z mężczyzn".
11.20 S. "Cobra 11".
12.25 S. "Żonaty i z dziećmi".
13.25 S. "Rezydenci".
14.30 Telesklep.
15.00 Show śmiesznych sytuacji.
15.25 S. "CSI: Miami".
16.25 S. "CSI: kryminologdy".
17.25 S. "Cobra 11".
18.25 S. "Żonaty i z dziećmi".
19.25 S. "Rezydenci".
20.30 S. "Chłopcy z Filologii".
21.00 Wiadomości.
21.30 "W innym życiu" naukowo-fantast.
23.50 S. "Ślad".
0.50 S. "Cobra 11".
1.40 S. "House M. D.".

6.20 Telesklep.
6.50 Realna dokumentalistyka.
7.45 S. "Ślepa".
8.45 Realna dokumentalistyka.
9.15 S. "Wspaniały wiek".
11.25 S. "Wydział

ciężkich przestępstw".
12.20 S. "Candice Renoir".
13.30 S. "Śmierć w raju".
14.40 S. anim.
16.30 S. "Bądź ze mną".
17.30 S. "Światło mojej miłości".
18.30 S. "Candice Renoir".
19.45 S. "Śmierć w raju".
21.00 S. "Zabójstwa w Midsomer XVI".
22.55 S. "Szczątki życia".
0.50 S. "Miejsce przestępstwa - Hamburg".

6.30 Telezakupy.
7.05 "Zakola rzeki" western.
8.45 Alarm!
9.00 Wiadomości.
9.15 Kwadrans polityczny.
9.40 Mundial 2018.
12.05 S. "Dr Quinn".
13.00 Wiadomości.
13.10 Agrobiznes.
13.35 Agropogoda.
13.45 Natura w Jedyńce.
14.20 Program publ.
14.30 Mundial 2018,
18.00 Teleexpress.
18.30 Jaka to melodia?
19.30 Jeden z dziesięciu.
20.00 S. "Trzecia połowa".
20.20 Wiadomości.
20.40 Mundial 2018.
23.10 S. "Trzecia połowa".
23.15 Alarm!
23.35 S. "S. W. A. T. - Jednostka specjalna".
00.30 Film dok.

9.00 Szlakiem Kolberga.
9.35 Studio Kultura.
9.50 "Miasto z morza" film obycz.
12.40 S. "Niewiarygodne przygody Marka Piegusa".
13.15 Studio Kultura.
13.35 "Tragarz puchu" dramat.
15.10 "Mistrz tańca"

film TVP.
15.50 "Wieczór u Abdona"
film obycz.
16.45 Taśmy Kultury.
17.40 "Kocie ślady"
film TVP.
19.15 S. "Blisko, coraz bliżej".
20.40 Informacje kulturalne.
21.05 "Bitwa o Algier"
dramat krym.
23.15 Dziennik filozofa.
23.20 "Magia w blasku księżycy" komedia.

7.10 S. "Blondynka".
8.00 Program ekumeniczny.
8.25 W Krainie Baśni.
8.55 Pytanie na śniadanie. Panorama.
11.55 Panorama.
12.05 Pogoda Flesz.
12.10 Pytanie na śniadanie-Extra.
12.25 Polonia 24.
12.45 Rozmowa Polonii.
13.00 Halo Polonia.
13.50 Wiadomości.
14.00 Krótka historia.
14.10 S. "Barwy szczęścia".
14.45 S. "U Pana Boga w ogródku".
15.35 Cykl dok.
16.30 Program rozryw.
16.55 S. "Korona królów".
17.25 Astronarium.
17.55 W Krainie Baśni.
18.20 Krótka historia.
18.30 Teleexpress.
18.55 Studio Raban.
19.25 Wschód; magazyn.
19.55 S. "Barwy szczęścia".
20.25 Wilnoteka.
20.45 Dobranocka.
21.00 Wiadomości.
21.45 S. "Strażacy".
22.15 Orły Nawałki.
22.45 Polonia 24.
23.05 Rozmowa Polonii.
23.20 Halo Polonia.
00.10 Film dok.

7.00 "Modlitwa o pokój"

film dok.
8.40 "100 cudownych miejsc na świecie".
8.50 "Kolory świętości".
8.55 "Kartka z kalendarza".
9.00 Informacje dnia.
9.15 "Polski punkt widzenia".
9.40 Słowo Życia.
9.45 "Każdy maluch to potrafi".
10.00 "Kalejdoskop Młodych".
10.20 "Express Studencki".
10.25 "Sanktuaria polskie".
10.45 Święty na każdy dzień.
10.50 S. anim. "Opowieść wiecznie żywa".
11.00 Audycja generalna papieża Franciszka.
12.00 "Świat na wyciągnięcie ręki".
12.15 "100 cudownych miejsc na świecie".
12.25 "Myśląc Ojczyzna".
12.35 "Kartka z kalendarza".
12.40 "Prosto o gospodarce".
13.00 Modlitwa "Anioł Pański".
13.03 Informacje dnia.
13.20 "Kaplica Pamięci" film dok.
14.15 "Jan Paweł II i cud w Kostaryce" film dok.
14.55 "Strażnik swojego brata" film fab.
16.05 "Effetha - okno na świat" reportaż.
16.50 "Ma się rozumieć".
17.00 Informacje dnia.
17.10 "Na zdrowie".
17.30 "Z pamiętnika podróżnika".
18.00 "Po stronie prawdy".
19.00 Modlitwa "Anioł Pański".
19.05 Informacje dnia.
19.15 Rozmowy niedokończone.
20.25 Święty na każdy dzień.
20.30 S. anim. "Przygody

Mobilków".
21.00 Informacje dnia (wydanie główne).
21.20 Modlitwa różańcowa.
21.50 "Myśląc Ojczyzna".
22.00 Apel Jasnogórski.
22.20 Informacje dnia.
22.40 "Polski punkt widzenia".
23.00 "Podobni do ewangelicznego siewcy" reportaż.
23.30 "Dotyk przyjaźni" film dok.

6.00 "EURONEWS".
6.25 Wiadomości.
6.30 Klub dziecięcy.
7.10 Dzień dobry.
9.00 Wiadomości.
9.25 Dzień dobry.
11.00 Żyj zdrowiej!
12.00 Wiadomości.
12.20 "Naprawdę".
13.25 Niechaj mówią.
14.45 Modny wyrok.
15.40 Pobierzmy się.
16.40 Wiadomości wieczorne.
17.00 Męskie. Żeńskie.
17.55 "Naprawdę".
18.55 Niechaj mówią.
20.00 Czas.
20.30 Film fab.
22.35 S. "Obwodnica Sadowa".
0.25 Wieczorowy Urgant
0.55 Męskie. Żeńskie.
2.05 "EURONEWS".

6.00, 7.00, 8.00, 9.00,
11.00, 13.00, 16.00,
18.00, 20.30 Nasze wiadomości
6.10, 7.10, 8.10 Nasz poranek.
9.10 Nikola Rybnikow.
10.00 Życ jest wspaniale!
11.10 Modny wyrok.
12.25 Miasta-bohaterzy.
13.50 Kontrolny zakup.
14.25 Legendy cyrku.
15.00 Pobierzmy się.
16.20 Męskie. Żeńskie.
17.30 "Naprawdę".
18.55 Dodatek - powodzenie!
19.00 Niechaj mówią.

20.00 Czas.
21.10 S. "Obwodnica Sadowa".
22.20 S. "Odwilż".
23.30 Reporter.
23.50 S. "Niepowodzenie Pirota".
0.55 Nocne wiadomości.

6.00 Dzisiaj.
6.05 S. "Czas Wolkowa".
7.05 "Rzeczowy poranek NTV".
8.00, 10.00, 13.00, 16.00
19.00 Dzisiaj.
8.05 "Rzeczowy poranek NTV".
8.30 S. "Powrót Muchtara-2".
11.00 S. "Dzikie-3".
13.25 Niezwykły przypadek.
14.00 "Miejsce spotkanie".
17.20 "DNA".
18.25 Niezwykły przypadek.
19.50 "Reakcja".
20.30 S. "Pięć minut ciszy. Powrót".
22.35 S. "Człowiek bez przeszłości".
0.25 Przegląd dnia.
0.55 S. "Komitet ds. badań".
2.50 "Miejsce spotkania".

6.00 "Zakładnicy strachu" film fab.
7.30 "Nastia" film fab.
9.05 "Zamieniona królowa" film fab.
10.30 "Kalosze szczęścia" film fab.
12.10 "Popiół i diament" film fab.
14.00 "Detektyw film fab.
15.35 "Podziemie czarownic" film fab.
17.10 "Pozostaję z wami" film fab.
18.30 "Życie i niezwykle przygody Robinsona Crusoe" film fab.
20.10 "Czarna woalka"

film fab.
22.00 "Detektyw" film fab.
23.35 "Podziemie czarownic" film fab.
1.10 "Pozostaję z wami" film fab.

7.05 "Gramomafia" film fab.
8.40 "Bardzo stara bajka" film fab.
10.15 "Weseli mężczyźni" film fab.
11.45 "Dobry chłopczyk" film fab.
13.20 "Kokoko" film fab.
14.45 "Życie przed oczyma" film fab.
16.10 "Gorączka" film fab.
17.45 "Grawitacja" film fab.
20.00 "Kod Apokalipsy" film fab.
21.45 "Wiking" film fab.
0.05 "Ruch" film fab.
1.40 "Frantz i Polina" film fab.

6.00 Poza cywilizacją.
7.00 Jak to działa?
7.30 Szybko i głośno.
8.30 Jak to zrobiono?
9.30 Jak to działa?
10.00 Polowanie na składziki w Brytanii.
10.30 Polowanie na składziki.
11.00 Kierowcy ciężarówek.
12.00, 20.00 Sprzedawcy samochodów.
13.00 Poza cywilizacją.
14.00 Alaska. Ostatnia rubież.
17.00 Niezwykłe decyzje inżynierów.
18.00 Wojny o składziki. Kanada.
18.30 Wojny o nieruchomości.
19.00 Jak to zrobiono?
19.30 Jak to działa?
21.00 Produkcja aut.
22.00 Pracownicy.
23.00 Uliczne wyścigi.